

NS Nyhedsbrev

NSDAP/AO : PO Box 6414

Lincoln NE 68506 USA

www.nsdapao.org

#1157

18.05.2025 (136)

Hitler i krig: Hvad skete der *egentlig*?

af A.V. Schaerffenberg

Del 4

Kapitel 3: Reinhard Heydrich

"Den største hengivenhed er at møde risiko og fare og spille terninger om døden."

Friedrich Nietzsche

"Om at overvinde sig selv", del to, *Således talte Zarathustra*

Man kan sige, at Tyskland tabte Anden Verdenskrig, ikke kun før den begyndte, men allerede i 1931, to år før Hitlers valg til kansler, da han stadig kæmpede for at komme til magten. I løbet af det år sikrede Hans-Thilo Schmidt, en mislykket sæbefabrikant, sig en mindre stilling i den tyske hærs *Chiffrierstelle*, eller "Cypher Office", gennem sin bror, Rudolf, der dengang var chef for signalkorpset. Kryptograferne på *Chiffrierstelle* havde på det tidspunkt, efter næsten ti års intensivt arbejde, perfektioneret en kodemaskine, der var langt forud for enhver krypteringsenhed, der var opfundet indtil da. Den var kendt som *Enigma* og beskyttede

hemmeligholdelsen af tyske militære ordrer mod alle forsøg på at aflæse dem.

I november tog Schmidt til Grand Hotel i Verviers i Belgien. Her overgav han fortrolige dokumenter, der afslørede *Enigmas* hemmelige funktion, til en fransk hemmelig agent for 10.000 mark (ca. 30.000 dollars i nutidens penge). "Takket være Schmidts forræderi", skriver Simon Singh i sin historie om kryptoanalyse, "var det nu muligt for de allierede at skabe en nøjagtig kopi af den tyske militære Enigma-maskine" (146). Operationen med endelig at knække dens kodede beskeder blev af britiske Secret Service-agenter omtalt som "den ultrahemmelige". Takket være en apolitisk forræder, der forrådte sit land for penge, ville en verden gå under. Men selv *Ultra* var ikke nok til at vinde krigen for de allierede, især ikke til søs, hvor *Kriegsmarines* koder stadig ikke kunne dechifreres. I begyndelsen af 1943 erobrede briterne dog en u-båd med en del af koden om bord. Forrædere i *Abwehr* (den tyske militære efterretningstjeneste) leverede resten, og fra da af kollapsede ubådskampagnen pludseligt. Kaptajnerne på destroyerne i Royal Navy og U.S. Navy vidste, hvor alle tyske ubåde befandt sig, og begyndte ufortrødent at dybdebombe dem.

Begivenhederne, der førte til det afgørende vendepunkt i Anden Verdenskrig, begyndte med en skjult kamp i Det Tredje Rige mellem to af dets mindre kendte skikkelser: Wilhelm Canaris og Reinhard Heydrich. Ironisk nok var begge mænd gamle venner. Heydrich, leder af SS Sicherheits *Dienst* [SD] (SS' sikkerhedstjeneste), havde tjent under Canaris i flåden i 1920'erne, og hans tidligere overordnede steg til posten som *Abwehr-chef* i 1935. Året efter blev Heydrich chef for *Gestapo* (*Geheime Staatspolizei*, statens hemmelige politi, svarende til FBI eller Scotland Yard). Det var hans pligt at finde frem til spioner og forrædere og samtidig fremme spionage i fjendtlige lande. Disse opgaver lå normalt inden for *Abwehrs* ansvarsområde, en angiveligt upolitisk organisation, der udelukkende beskæftigede sig med militære problemer. Men S.D. var nødvendig for at imødegå ideologiske modstandere - både udenlandske og indenlandske - som var fast besluttet på at ødelægge nationalsocialismen med alle mulige midler. Heydrich viste sig at være et geni til at besejre disse usynlige fjender og var i høj grad i stand til at ophæve effektiviteten af hemmelig efterretningsteknologi ved hurtigt at opspore spioner og forrædere, der gav England de vigtige oplysninger, der fik *Ultra* til at fungere.

Han var ikke mindre succesfuld i offensive hemmelige operationer. Beskrevet af Mikkelsen som "utvivlsomt det mest spektakulære kup under hele krigen", manipulerede Heydrich Stalins paranoia så meget med dygtig brug af overbevisende desinformation, at marskallen reagerede ved at myrde sin egen røde hærs overkommando. Det omfattende tab af Sovjetunionens professionelle militære ledere manifesterede sig i ydmygende tilbageslag i hænderne på lille Finland i 1940 og

aksemagternes uafbrudte succes i Rusland året efter.

Den 27. september 1941 blev Heydrich udnævnt til protektor for det tjekkiske område. Han var officielt blevet udnævnt til at bringe orden i det besværlige, uproduktive land, men i hemmelighed og primært for at jage en spionring, der var mistænkt for at operere inden for selve Wehrmacht. Heydrich bragte tjekkerne ud af det feudale slavedømme, der havde domineret dem siden middelalderen, med det mål at gøre dem til medlemmer af det moderne europæiske samfund. Hans planer udviklede sig så hurtigt i begyndelsen af 1942, at tjekkerne blev de mest produktive og pro-reichske af alle de besatte folkeslag - en forvandling, der var endnu mere bemærkelsesværdig i lyset af deres folkelige had til Tyskland mindre end et år tidligere. Heydrichs succes lå i hans beslutsomhed om at gøre det tjekkiske samfund til en ideel nationalsocialistisk stat, hvor befolkningen ikke længere følte, at de tilhørte et ubetydeligt, lille land, men værdifulde, bidragende medlemmer af et forenet kontinent. De begyndte at tænke på sig selv mindre som tjekker end som europæere, der kæmpede for deres fælles eksistens med ikke bare tyskere, men også franskmænd, skandinaver, ungare, spaniere osv.

Mens Heydrich opgraderede det tjekkiske protektorat med den ene hånd, ødelagde han forræderi og spionage fra rigets underjordiske fjender med den anden. Han var på sporet af dem og fængslede den ene spion efter den anden, hvilket fik katastrofale følger for den britiske militære efterretningstjeneste. Men i februar 1942 gjorde Heydrich en chokerende opdagelse: Paul Thuemmel, en agent i det tyske *Abwehr*, spionerede for de allierede. I stedet for at likvidere Thuemmel løslod Heydrich ham og lod ham forfølge. Forræderen førte S.D.-efterforskere til de højeste niveauer i *Abwehr*, måske endda til Heydrichs gamle ven, Wilhelm Canaris.

Heydrich var ikke klar over det dybe had, Canaris nærede til nationalsocialismen, og den forfærdelige, endda afgørende skade, han allerede havde påført Tyskland. I sommeren 1940 fik Canaris som leder af Det Tredje Riges militære efterretningstjeneste f.eks. ordre til diplomatisk at bane vejen for et samarbejde med Vichy Frankrig og derefter Spanien, hvor Hitler skulle mødes med henholdsvis Phillipe Petain og Francisco Franco. Føreren mente, at deres samarbejde var så vigtigt, at han ville appellere til dem personligt. Han var en stor beundrer af den franske marskal, som blev ved sit besejrede lands side i dets mørkeste time i juni, mens folk som Charles DeGaulle og andre, der havde startet krigen med Tyskland, lod Frankrig i stikken ved at flygte til England.

Hitler havde timet sit møde godt. Den 3. juli indledte Royal Navy-skibe uprovokerede snigangreb på den franske flåde, der lå fredeligt for anker i de nordafrikanske havne Oran og Mers-el-Kebir i Algeriet. Bombefly fra hangarskibet HMS *Ark Royal* vendte tilbage den 6., da deres forsøg på at sænke det franske

slagskib *Dunkirk* blev slået tilbage, men ikke før en britisk torpedo ramte en lighter fyldt med dybdebomber og dræbte 150 af besætningsmedlemmerne. To dage senere angreb flere bombefly fra HMS *Hermes* det franske flagskib *Richelieu* ved Dakar og blev igen slået tilbage af forsvarerne. Så sent som i slutningen af september (23.-25.) forsøgte Churchill at få fat i de franske flådestyrker i Vestafrika. I hans forsøg på at indtage garnisonen i Dakar kæmpede franskmændene så indædt, at de beskadigede to britiske slagskibe (HMS *Barham* og *Resolution*) og sendte hans invasionsforsøg til tælling.

Disse sejre genoprettede den franske selvtillid efter nederlaget til den tyske værnemagt og var et alvorligt slag mod den britiske moral, især i Royal Navy. I løbet af de første to dage med engelsk aggression mod deres tidligere våbenkammerater var 1.297 franske søfolk blevet dræbt; flere blev frygteligt skoldet af et hav af brændende olie, og deres skibe blev sænket eller alvorligt beskadiget. Churchill hævdede, at angrebene på hans allierede knap to måneder tidligere var for at forhindre, at skibene blev taget af Tyskland. Men Hitler var aldrig interesseret i den franske flåde; han havde ingen intentioner om at spille sine dyrebare oliereserver, der var øremærket til panservognen, på dyre og sårbare krigsskibe.

Derfor tillod han, at de franske skibe blev bemanded og endda bevæbnet udelukkende af franske søfolk i henhold til en særlig bestemmelse, hvor forsøg fra tyskere, italienere eller briter på at erobre flåden ville resultere i, at de blev sænket, før de kunne tages. Med andre ord gjorde Føreren det umuligt for sig selv - eller nogen anden - at stjæle de franske skibe. Churchill og resten af verden vidste dette, fordi aftalen var blevet offentliggjort som forsidehistorie i alle større aviser på jorden. Selv om de allierede fortsatte med at fremstille Hitler som en utroværdig løgner, beviser en hemmelig flådekonference, der blev afholdt i hans hovedkvarter i Wolfsschlucht den 20. juni 1940, at han troede på, hvad han sagde. Storadmiral Raeder rapporterede med hensyn til Frankrigs høje flåde: "Føreren ønsker at afstå fra at træffe foranstaltninger, der kan påvirke den franske ære."

Churchills egentlige motiv for at beordre den feje operation var at hævne sig på Frankrig, fordi landet havde haft den frækhed at underskrive en våbenhvile med de foragtelige nazister, selv om han forrådte den franske hær i felten under kampen i 1940 og sikrede dens nederlag (se nedenfor). Churchill havde andre motiver for aggression. Den pro-allierede *Marshall-Cavendish Illustrated Encyclopedia of World War Two* indrømmede: "For at sige det ligeud, så ønskede Churchill at slå et mægtigt slag med lave omkostninger for at galvanisere den britiske nationale og internationale opinion. Som han skrev i *The Second World War*: 'Her var dette Storbritannien, som så mange havde regnet ned og ud, som fremmede havde troet var på randen af overgivelse til den mægtige magt, der var opstillet mod hende, og som hensynsløst slog til mod sine kæreste venner fra i går og for en stund

sikrede sig den ubestridte kommando over havet' (sic, britiske flådestyrker blev slået tilbage af de franske forsvarere)" (bind I, 229).

Ifølge samme kilde (226, 227) blev de "forfærdede og forbløffede", da han foreslog en militær aktion mod sine "kæreste venner fra i går" til Royal Navy-cheferne North og Somerville. Mere end tyve år senere (i 1962) krympede admiral for flåden (pensioneret) Sir John H.D. Cunningham sig stadig ved mindet om Churchills væbnede forræderi mod en overrasket allieret som "forfærdeligt skammeligt; forfærdeligt dumt"(229). Ved at føre total krig - ikke kun mod et neutralt land, men mod en tidligere allieret fra bare otte uger tidligere - begik Churchill en ægte krigsforbrydelse af første klasse. Dagen efter hans underfundige angreb afbrød franskmændene de diplomatiske forbindelser med Storbritannien og sendte derefter et bombetogt mod Gibraltar som gengældelse. Churchill trak sig fra at erklære krig, fordi det ville have givet Hitler, hvad Føreren ønskede: en militær alliance med franskmændene.

Hadet til de bedrageriske briter havde aldrig været så stort i Frankrig før, og Hitler forsøgte at udnytte den folkelige stemning ved at bede Petain om en alliance mod England. I lyset af de seneste begivenheder følte marskallen sig forpligtet til at efterkomme dette, så udsigterne til et fransk-tysk samarbejde så gode ud. General Franco var endnu mere ivrig efter at komme ind i kampen. Han nød muligheden for at komme Riget til hjælp i dets krisetid, ligesom tyskerne havde hjulpet ham til sejr i den spanske borgerkrig. Men før Føreren mødtes med Petain og Franco for at bekræfte deres alliancer, informerede Canaris dem personligt og i fuld fortrolighed, som en gammel soldat til sine våbenbrødre, om, at Tyskland var dømt til at tabe krigen, og at begge statsmænd, hvis de elskede deres lande, aldrig skulle gå med til nogen form for aftale med Hitler. De var forbløffede over at høre sådan en nyhed, men fordi den kom fra ingen ringere end chefen for Tysklands egen militære efterretningstjeneste, var de tilbøjelige til at tro ham, på trods af Hitlers ubrudte række af succeser på alle fronter på det tidspunkt.

Især Franco var sårbar over for Abwehr-chefens undergravende virksomhed, fordi han var en gammel, personlig ven af den indsmigrende Canaris, på hvis kontor der hang et stort fotografi, ikke af hans Fører, men af den spanske generalissimo. Da Hitler besøgte Petain, afviste marskallen, selv om han stadig var venlig, uforklarligt nok alle forslag om samarbejde; hans holdning var blevet ændret. Som tak for støtten mod England havde Hitler tilbudt at genopbygge den franske flåde, men ikke engang denne hidtil usete generøsitet fik Petain til at ændre holdning. Et år senere, i begyndelsen af juli, var Churchills krigslyst mod sin tidligere allierede uformindsket, da han indledte en kraftig invasion af det neutrale Syrien. De franske forsvarere blev overvældet, men ikke før de havde påført briterne omkring 2.500 tab. En sådan aggression - beslaglæggelse af fransk territorium, drab på

tusindvis af franske civile i terrorangreb og sænkning af franske skibe med stor dødelighed - var mere end tilstrækkelig grund for marskallen til at erklære England krig. Men Canaris havde forgiftet hans sind med alvorlig tvivl om fremtiden, en usikkerhed, der forhindrede ham i at træffe den rigtige beslutning.

Efter det skuffende møde med Petain blev Hitler på samme måde afvist i Hendaye ved den spanske grænse af Franco, hvis erobring af Gibraltar ville have sikret sejren i Middelhavet og uundgåeligt også i Nordafrika. Det var den operation, der lå øverst i Førerens tanker på det tidspunkt. Han ønskede en alliance mellem Tyskland, Italien, Frankrig og Spanien for at drive briterne ud af Middelhavet. Uden Canaris' diplomatiske sabotage ville en sådan alliance utvivlsomt være blevet indgået, og krigens forløb ville have ændret sig radikalt til fordel for aksemagterne. Men hans diplomatiske sabotage sluttede ikke i Frankrig eller Spanien. Han forsøgte på samme måde at afholde Bulgarien med dets værdifulde oliereserver fra at slutte sig til aksemagterne, men det mislykkedes, da kong Boris allierede sit land med Riget den 1. marts 1941. Som en fej hævn fik Canaris monarken forgiftet to år senere.

Ligesom andre tilbageblevne aristokrater, der konspirerede i skyggerne mod deres eget folk, skulle Canaris "aldrig mangle penge til at opretholde et behageligt og kultiveret liv derhjemme" (Manvell, 41) - selv ikke i de mørkeste dage efter Første Verdenskrig, hvor forarmede tyskere sultede i millionvis. Som søn af en industrimand fra Ruhrområdet var han fast besluttet på at bevare sin position med arvet rigdom frem for alle andre hensyn. Der kan have været en anden faktor, som ikke kun på forståelig vis skabte hans indædte had til nationalsocialismen, men som også adskilte ham fra hans medforrædere. Canaris var muligvis jøde. Blandt sine nærmeste venner var han på mystisk vis kendt som "den lille levantiner" (Manvell, 39), og hans forfædre havde ikke rødder i Tyskland, men i Lombardiet, hvor jøder havde drevet et blomstrende handelssamfund siden den italienske renæssance. En ubekræftet rapport (Britton, 26) nævner i en fodnote, at "Wilhelm Canaris" faktisk blev født som Moses Meyerbeer. Manvell og Fraenkel understreger hans mulige ikke-ariske baggrund ved at forklare, at Canaris "endda formåede (ved hjælp af falske papirer) at introducere jøder i *Abwehr*, mænd som oberst Simon og Bloch" (140). Med jøder i spidsen for sin egen militære efterretningstjeneste kunne Hitler næppe have forventet at vinde krigen.

I foråret 1942 var Heydrich begyndt at identificere Canaris (eller Meyerbeer?) som den farligste forræder i Det Tredje Rige. Ifølge SD-officeren Walter Schellenberg var Heydrich "sikker på, at Canaris havde forrådt datoen for angrebet i vest, men alligevel ville han ikke gå videre med sagen mod ham endnu. Han ville vente og indsamle flere beviser. "Du må ikke lade dig lulle i søvn af ham," advarede Heydrich mig. Men den dag ville komme, hvor Canaris ville blive straffet for al

den skade, han havde forvoldt regimet" (Schellenberg, 405-6). Faktisk havde Canaris ikke kun informeret briterne om Tysklands fremrykning mod Frankrig, men også to gange advaret dem om det forestående angreb på Sovjetunionen (Manvell, 150).

Canaris var endelig ved at blive forsigtig blandt loyale elementer i Wehrmacht. Feltmarskal Wilhelm Keitel "havde endda irettesat ham for de uophørlige advarsler, som han som chef for den militære efterretningstjeneste mente, det var hans pligt at give" (Manvell og Fraenkel, 150). Og Heydrich var begyndt at nærme sig Abwehr-forræderen. "Jeg bemærkede nu for første gang tegn på en indre træthed hos Canaris," husker Schellenberg. "Han var udmattet af den konstante interne konflikt. Heydrichs iskolde taktik fra de sidste måneder var begyndt at vise sin effekt. Han følte sig usikker og rastløs, og, troede jeg, noget i retning af en fysisk frygt for Heydrich" (Schellenberg, 406). Schellenbergs indtryk blev understøttet af en tidlig biograf om Canaris; admiralen var "ærligt talt dødsensangst for Heydrich, som han engang kaldte 'det klogeste af alle dyr'. Selv om han aldrig virkede nervøs sammen med Hitler, uanset hvor vanskelige omstændighederne var, forstyrrede et telefonopkald fra Heydrich ham hele dagen" (Abshagen, 202).

En panisk Canaris informerede briterne om, at hvis Heydrich ikke blev elimineret med det samme, ville de miste alle deres kontakter i Tyskland efter et par uger. I en fair kamp havde tyskerne altid vundet og ville fortsætte med at vinde, indtil den endelige sejr var deres. De allieredes eneste håb for overlevelse var spionage. Heydrichs tjekkiske udstillingsvindue var ligeledes kommet under endelig overvejelse med henblik på implementering i alle de besatte områder, hvor de hårdhændede aristokrater i den tyske hær havde ansvaret. Ifølge Mikkelsen forventede Heydrich "intet mindre end at erstatte den ineffektive og korrupte hæradministration i Frankrig og muligvis i alle områderne. De allierede ledere i Moskva og London var skrækslagne. Hvad nu, hvis Heydrich og SS overtog alle territorier og fik et effektivt samarbejde med titusindvis af franskmænd, belgiere, hollændere, danskere, nordmænd, polakker, slaver, ukrainere og hvidrussere, som blev forenet i en super-SS-stat? Krigen kunne være tabt! Heydrich var helt klart den farligste mand i Det Tredje Rige, og han måtte elimineres for enhver pris."

Churchill blev skræmt af situationens alvor og beordrede nogle udstationerede tjekkiske snigmordere ned med faldskærm i nærheden af Prag. Om morgenen den 27. maj angreb de den åbne, ubevogtede bil, som Heydrich kørte i. Deres håndgranat eksploderede på trinbrættet og sårede ham dødeligt. Han havde smerter i et par dage og døde kl. 4.30 om morgenen den 4. juni 1942. I kølvandet på hans mord led Rommels *Afrikakorps* et stort nederlag ved El Alamein, og kun få uger senere blev 6. armés 22 divisioner med 330.000 mand omringet ved Stalingrad - de to mest afgørende slag i Anden Verdenskrig. I begge tilfælde kendte Churchill

og Stalin tyskernes slagplaner, før de gik i felten.

Der er nok ikke noget, der mere grafisk illustrerer det vendepunkt, der blev nået med Heydrichs død, end krigen til søs: Det øjeblik, hvor han blev myrdet, markerede det absolutte højdepunkt i Tysklands ubådskampagne, hvor 190 allierede fartøjer blev sænket, det største antal, ubådene nogensinde har scoret. Allerede måneden efter begyndte deres succes at aftage. Det var ikke tilfældigt, at aksemagterne havde vundet indtil mordet på ham, men derefter begyndte at tabe støt og roligt.

Heydrich var måske kun få dage fra at arrestere Canaris og lukke det jødebefængte *Abwehr*, hvilket uundgåeligt ville få fatale konsekvenser for alle konspiratorerne i generalstaben. Men efter mordet på ham blev Gestapos efterforskere afledt af en tilsyneladende mere presserende spionring i Tyskland, kendt som *Die rote Kapelle* ("Det røde orkester"). Den blev oprettet og drevet af Leopold Trepper, en kommunistisk jøde, som efter krigen emigrerede til Israel. Ligesom deres kolleger i *Abwehr* og generalstaben var Treppers forrædere overklassedilettanter, herunder en amerikansk jødeinde og "en forarmet preussisk aristokrat" (Manvell, 166). Dette oprørske slæng, som selv var kendt som "det kommunistiske aristokrati", nød også, hvad de anså for at være en intellektuelt moderigtig flirt med marxismen i sovjetisk stil for at adskille sig fra vulgære nazister.

Med Treppers hjælp (10.000 mark, mobile trykpresser og flere radiosendere) oprettede de ikke desto mindre "en organisation til efterretningsarbejde og fremme af politisk propaganda, som i høj grad truede den nazistiske krigsmaskine" (Manvell, 166). Det Røde Orkester placerede agenter i Luftwaffes generalstab, i Foreign Broadcasts Monitoring Service og endda i selve den tyske regering. Selv om Treppers Røde *Orkester* til sidst blev udslettet af Gestapo og S.D., afledte dets forfølgelse og udryddelse opmærksomheden fra *Abwehr* og hæren.

I mellemtiden kunne kontraspionageefterforskerne ikke tro, at Tysklands egen militære efterretningstjeneste var et udklækningssted for forrædere. I årene efter mordet på Heydrich genoptog Canaris sin rolle som Tysklands mest dødbringende kræftsvulst, indtil han blev afsløret i det mislykkede attentat mod Hitler den 20. juli 1944. Otte måneder senere døde "den lille levantiner" nøgen i galgen. Det var for sent! På det tidspunkt havde han og hans medforrædere i generalstaben forsynet de allierede med alt, hvad de havde brug for til at vinde krigen. Hitler var som en blind bokser, der kæmpede mod overtallige modstandere, som kendte hvert eneste træk, længe før han gjorde det.

Som Mikkelsen skriver: "De allierede ledere i London og Moskva vidste præcis, hvad der var på spil. Deres mord på **SS-Obergruppenführer** Reinhard Heydrich garanterede, at Det Tredje Rige ville blive knust i de allieredes knibtang af et

overvældende antal."

